

MARBURG VİRÜS HASTALIĞI

SERPİL EROL

Sağlık Bilimleri Üniversitesi

Haydarpaşa Numune Sağlık Uygulama Merkezi

Marburg virüsü (MV), Ebola virüsü gibi Filovirüs ailesinin üyesi olup, yine Ebola Virüsü gibi insanları ve maymun, şempanze, orangutan gibi primatları etkileyen, nadir görülen bir kanamalı ateş hastalığı etkeni olan bir RNA virüsüdür. Virüsün rezervuarı Rousettus aegytiacus denilen Afrika meyve yarasasıdır. MV yarasalarda hastalık yapmaz, insan ve primatlarda yüksek fatalite oranlarına sahip hastalık tablosuna neden olur. MV ilk kez 1967 yılında Almanya'nın Frankfurt ve Margburg şehirleri ile Belgrad'daki laboratuvar çalışanlarında eş zamanlı olarak ortaya çıkan bir salgın esnasında tanımlanmıştır. Bu salgında Uganda'dan getirilen Afrika yeşil maymunları ile çalışan laboratuvar personeli, sağlık çalışanları ve bu kişilerin aile üyeleri etkilenmişler ve toplam 37 kişi hastalanmış, 7 kişi yaşamını yitirmiştir. Daha sonra Angola, Kongo Demokratik Cumhuriyeti, Kenya, Güney Afrika ve Uganda'dan salgınlar ve sporadik olgular bildirilmiştir. Son salgın Ekim 2017'de Uganda'nın doğusunda ortaya çıkmıştır. Afrika'da salgınların bir çoğu, yarasaların barındığı maden ocaklarında çalışan işçilerin enfekte olması ile başlamıştır.

Bulaşma

Marburg virüsünün insanlara, enfekte yarasaların bulunduğu mağraları ziyaret esnasında yarasa çıkartıları ile direkt temas veya hava yolu ile geçtiği düşünülmektedir. Bu şekilde ortaya çıkan insan olgusundan sonra, enfekte kişilerin kan ve vücut sıvıları ile bütünlüğü bozulmuş deri ve mukozalardan temasla, ya da kontamine malzemelerle temasla kişiden kişiye (özellikle bu kişilere bakım veren sağlık çalışanları ve ev halkı arasında) yayılır. Cinsel yolla bulaş mümkündür.

Belirtiler

Hastalığın kliniği Ebola virüs hastalığına çok benzer. 5-10 günlük kuluçka süresinden sonra semptomlar aniden başlar ve ateş, titreme, baş ağrısı, kas ağrısı şeklindedir. Semptomların

başlamısından sonra 5. gün civarında en fazla gövdede (göğüs, sırt, karın) olmak üzere makülopapüler döküntüler ortaya çıkabilir. Mide bulantısı, kusma, göğüs ağrısı, boğaz ağrısı ve ishal görülebilir. Semptomlar gittikçe şiddetlenerek sarılık, pankreas iltihabı, ciddi kilo kaybı, hezeyanlar, şok, karaciğer yetmezliği, yaygın kanamalar ve çoklu organ yetmezliği gelişebilir. Vaka ölüm oranı, virüsün özelliği ve vaka yönetimine göre değişebilmekle birlikte ortalama %50 (24-88) civarındadır. Ölüm genellikle hastalığın 8-9.günlerinde, kanama ve şok nedeni ile olmaktadır.

Tanı

Başlangıçtaki belirti ve bulgular nonspesifik olduğundan hastalığın sıtma, tifo, diğer viral hemorajik ateşler...vb gibi hastalıklardan klinik olarak ayrımı zordur. Bu nedenle tanı laboratuvar testleri ile doğrulanmalıdır. Bu amaçla ELISA, polimeraz zincir reaksiyonu (PCR) , serum nötralizasyon testlerinden yararlanılmaktadır. Virüs izolasyonu sadece donanımlı laboratuvarlarda yapılabilir. Bu hastalardan alınan kan ve doku örnekleri ciddi biyolojik risk oluşturmaktadır. Bu nedenle maksimum biyogüvenlik koşulları altında çalışılmalıdır.

Tedavi

Hastalığın özel bir tedavisi yoktur. Hastanede destek tedavisi uygulanması; vital bulguların takibi ve düzenlenmesi, hastanın kaybettiği kan ve pıhtılaşma faktörlerinin yerine konulması, sıvı ve elektrolit dengesinin sağlanması önemlidir.

Korunma

Uganda ve Orta Afrika'nın diğer bölümlerini kapsayan endemik bölgeleri ziyaret eden ve buralarda enfekte primatlarla, Afrika meyve yarasalarıyla ve hasta insanlarla yakın teması olan insanlar risk altındadır. Hastalıktan korunmanın en önemli yolu Orta Afrika'da hasta primatlar, meyve yarasaları ve bunların çıkartıları ile temastan kaçınmaktır. Marburg Virüs hastalığı nadir rastlanan bir enfeksiyon hastalığıdır ancak ortaya çıktıktan sonra kişiler arasında yayılımı kolaydır. Hasta kişilerle korunmasız teması olan aile bireyleri ve sağlık çalışanlarına bulaş riski oldukça yüksektir. Kişiden kişiye bulaştıran korunma diğer kanamalı ateşlerle aynıdır.

Kaynaklar

1. <http://www.who.int/csr/disease/marburg/Marburg-fact-sheet-EN-20-Oct-2017.pdf?ua=1>(erişim 22.02.2018)
2. <http://www.who.int/csr/don/15-november-2017-marburg-uganda-kenya/en/>
3. Adjemian J, Farnon EC, Tshioko F, et al. Outbreak of Marburg hemorrhagic fever among miners in Kamwenge and Ibanda districts, Uganda, 2007. *Journal of Infectious Diseases*. 2011;204(Suppl 3):S796-99.
4. Rougeron V, Feldmann H, Grard G, Becker S, Leroy EM. Ebola and Marburg haemorrhagic fever. *J Clin Virol* 2015 ;64:111-9.